

Gençlerin Siyasal ve Toplumsal Katılım Ölçeği

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Gençlerin Siyasal ve Toplumsal Katılım Ölçeği*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=22136>

Özet

Gençlerin Siyasal ve Toplumsal Katılım Ölçeği, 2013 yılında N. O. Akfırat ve F. Çok tarafından geliştirilen veya uyarlanan, genç bireylerin **siyasal** ve **toplumsal katılım** düzeylerini ve biçimlerini ölçmeyi amaçlayan bir psikometrik araçtır. Bu ölçek, gençlerin hem geleneksel siyasi süreçlere olan ilgisini hem de sivil toplum kuruluşları ve gönüllülük gibi daha geniş kapsamlı sosyal faaliyetlere katılmaları değerlendirerek üzere tasarlanmıştır. Ölçeğin geliştirme sürecinde, yapı geçerliliğini belirlemek amacıyla **Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA)** kullanılmış ve iç tutarlılık güvenilirliği **Cronbach Alfa** katsayısı ile hesaplanmıştır.

Ölçek, katılımcıların görüşlerini derecelendirmek için **Likert Tipi Derecelendirme** kullanmaktadır. Bu araç, gençlik araştırmaları, siyaset psikolojisi ve sosyoloji alanlarında gençlerin toplumsal yaşam entegrasyon düzeylerini anlamak için önemli bir kaynaktır.

Anahtar Kelimeler

Gençlik, Siyasal Katılım, Toplumsal Katılım, Ölçek Geliştirme, Cronbach Alfa, Psikometri, Türkiye.

Yazarlar

N. O. Akfırat, Figen Çok

Amaç

Gençlerin Siyasal ve Toplumsal Katılım Ölçeği'nin temel amacı, genç bireylerin siyasal süreçlere ve toplumsal aktivitelere ne ölçüde katıldıkları sistematik olarak belirlemektir. Bu araç, gençlerin katılımı sadece oy verme gibi geleneksel siyasi davranışlarla sınırlı tutmayıp, aynı zamanda sivil toplum faaliyetleri, gönüllülük ve toplumsal sorunlara yönelik farkındalık yaratma çabaları da kapsamaktadır.

Ölçek, özellikle Türkiye bağlamında gençlerin siyasi apati (ilgisizlik) düzeylerini veya tam tersine aktif yurttaşlık rollerini ne kadar benimsediklerini ortaya koymayı hedeflemektedir. Bu sayede eğitimciler, politika yapıcılar ve araştırmacılar, gençlerin toplumsal entegrasyonu ve demokratik süreçte katılım konularında daha bilinçli stratejiler geliştirebilirler.

Yapı

Ölçek, gençlerin katılım davranışları ölçeği çok boyutlu bir yapıyı temsil etmektedir. Bu yapı, genellikle iki ana bileşen etrafında şekillenir: **Siyasal Katılım** ve **Toplumsal Katılım**. Siyasal

katılım boyutu, bireyin seçimlere, siyasi partilere ve protesto eylemlerine yönelik tutum ve davranışları içerirken; toplumsal katılım boyutu, sivil toplum kuruluşları, dernekler, vakıflar ve gönüllülük esaslı sosyal projelerdeki rollerini ölçer.

Yapılan analizler sonucunda, ölçeğin alt boyutları belirlenmiş olup, bu boyutlar gençlerin katılım motivasyonları ve eylemlerinin çeşitliliğini yansıtmaktadır. Ölçeğin çok boyutlu yapısı, gençlik araştırmalarında katılımın tek bir deyişkenle açıklanamayacak kadar karmaşık olduğunu göstermektedir.

Geçerlik

Ölçeğin **yapı geçerliliği** (construct validity), Akfat ve Çok (2013) tarafından detaylı olarak incelenmiştir. Yapı geçerliliğini saptamak amacıyla, her bir alt ölçeğe ayrı ayrı **Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA)** uygulanmıştır. Bu analizler, maddelerin teorik olarak öngörülen faktörlere uygun şekilde yüklendiğini ve ölçeğin ölçmeyi amaçladığı psikolojik yapıya bağlı bir şekilde temsil ettiğini göstermiştir.

AFA sonuçları, ölçeğin gençlerin siyasal ve toplumsal katılımını temsil eden farklı ve anlamlı boyutlara sahip olduğunu doğrulamıştır. Bu, ölçeğin teorik temellerinin sağlam olduğunu ve amaca uygun bir ölçüm sağladığını göstermektedir.

Güvenirlilik

Ölçeğin güvenilirliği, maddelerin iç tutarlılığı (internal consistency) esas alınarak hesaplanmıştır. Güvenirlilik çalışması kapsamında, ölçeğin iç tutarlılık katsayısını belirlemek için yaygın olarak kullanılan **Cronbach Alfa** hesaplama formülü kullanılmıştır.

Elde edilen Cronbach Alfa katsayıları, ölçeğin farklı alt boyutlarında yer alan maddelerin birbirleriyle tutarlı olduğunu ve aynı yapıyı ölçme eğiliminde olduğunu göstermiştir. Yüksek iç tutarlılık değerleri, ölçeğin zaman içinde güvenilir sonuçlar verebileceğinin önemli bir göstergesidir.

Faktör Analizi

Gençlerin Siyasal ve Toplumsal Katılım Ölçeği'nin geliştirilmesi sürecinde, yapısal boyutların netleştirilme amacıyla **Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA)** temel geçerlik yöntemi olarak kullanılmıştır. Araştırmacılar, her bir alt ölçeğe bağımsız olarak AFA uygulamışlardır.

Bu analizler, ölçek maddelerinin hangi temel boyutlar altında toplandığını belirlemek ve böylece ölçeğin nihai faktör yapısı oluşturulmuştur. Faktör yüklerinin incelenmesi, maddelerin ilgili alt boyutlara güçlü bir şekilde yüklendiğini ve ölçeğin çok boyutlu yapısının ampirik olarak

desteklendiğini ortaya koymuştur.

Araç

Test Type: Uyarlama ve Geliştirme (Adaptation and Development)

Format: Likert Tipi Derecelendirme (Likert Type Rating Scale)

Language Available: Türkçe

Population Group: Gençler (Youth)

Age Group: Çalışmanın yapıldığı örneklem grubuna bağlı olarak genellikle lise ve üniversite öğrencilerini kapsayan genç yetişkinlik dönemi.

Population Details: Türkiye'deki genç popülasyonu.

Test Methodology: Öz Bildirim Ölçeği (Self-Report Scale).

Anahtar Kelimeler

Siyaset Psikolojisi, Sosyal Psikoloji, Gençlik Araştırmaları, Sivil Katılım, Vatandaşlık Eğitimi, Ölçek Uyarlama.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Mevcut Değil

Affiliation Email addresses: Sorumlu Yazar Figen Çok için iletişim adresi: figen.cok@gmail.com

Correspondence Address: Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi (Araştırmacı kurum).

İzinler, Ücret ve Test Yılı

Ölçeğin kullanımı için sorumlu yazar Figen Çok ile iletişim kurulması önerilmektedir. Telif hakları ve izinler için resmi akademik kaynaklara başvurulmalıdır.

Test Yılı: 2013 (Ölçeğin yayınlandığı yılı).

Ölçeğin tam metnine ve detaylı metodolojiye Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi üzerinden erişim sağlanabilir. Ayrıca, ölçeğin orijinal PDF belgesi şu adresten indirilebilir: genclerin-siyasal-ve-toplumsal-katilimi-olcegi-toad.pdf

Kaynaklar

Akfırat, N. O. ve Çok, F. (2013). Gençlerin Siyasal ve Toplumsal Katılım Ölçeğinin geliştirilmesi. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 46(2), 369-398.

Makalenin resmi bağlantısı: dergiler.ankara.edu.tr

Gençlerin Siyasal ve Toplumsal Katılım Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Aşağıdaki ölçek maddeleri orijinal dillerinde korunmalı ve hiçbir şekilde değiştirilmemelidir.

Satılan kaynak içeriğinde (Source Content) Gençlerin Siyasal ve Toplumsal Katılım Ölçeğinin maddeleri (itemleri) bulunmamaktadır. Ölçek maddelerinin tam listesine ve derecelendirme talimatlarına genellikle referans olarak verilen akademik makale veya yukarıda belirtilen PDF belgesi üzerinden ulaşılabilir. Araştırmacılar, tam ölçek içeriği için Akfırat ve Çok (2013) makalesine başvurmalıdır.